

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

№160 ЛЮТИЙ
2019

Директор видання:
Маргарита Юрченко

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
04053, Україна, Київ
тел. (44) 486 2878
(44) 486 2812

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

Віталій Кличко: «Наша Асоціація збільшується. Сьогодні до неї вступають ще 20 нових членів, з яких 9 – це об'єднані територіальні громади, а три – міста. Також ще дві об'єднаних громади підтверджують своє членство в Асоціації»

4 лютого у Києві Правління АМУ обговорило проблемні питання сфери ЖКГ та бюджетного забезпечення громад і схвалило низку звернень до Глави Уряду.

стор. 3

Життя українських міст

Київ, Вінниця, Хмельницький, Житомир, Луцьк, Чугуїв, Дрогобич, Покровськ, Ірпінь, Лиманська ОТГ, Широківська ОТГ, Якушинецька ОТГ

стор. 8

ПУЛЬС РЕФОРМ

Секція АМУ сформувала пропозиції до законодавства у сфері земельних відносин та комунального майна

стор. 14

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр АМУ: питання управління освітою та охороною здоров'я

стор. 16

Місцеве самоврядування за кордоном

Досвід європейських міст:
Новаційні стартапи цифрового міста
(Амстердам, Нідерланди)
Європейська зелена столиця-2019 (Осло, Норвегія)

стор. 18

Актуальна тема

Залучення громадян – основа успіху муніципального управління, – Голова Маківської ОТГ А.Кушнір

стор. 21

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

Асоціація міст України презентує видання

Збірка кращих практик органів місцевого самоврядування підготовлена за підсумками навчальних візитів «Маршрути успіхів», які відбулися в рамках загальнонаціональної програми протягом 2018 року. Видання здійснене в рамках Проекту ПУЛЬС, який Асоціація міст України реалізує за підтримки USAID.

” Успішні напрацювання громад стали результатом зростання місцевих бюджетів внаслідок децентралізації. Сьогодні перспективність цієї реформи вже не викликає сумнівів, адже місцеве самоврядування отримало нові можливості для розвитку громад та підвищення якості життя громадян. І тепер для місцевих посадовців вкрай важливо навчитися ефективно управляти ресурсами, визначати пріоритети та планувати розвиток. Переконаний, успіхи та кращі практики громад підтверджують, що рух у напрямку децентралізації є правильним, його треба продовжувати і у жодному разі не можна допустити «відкату» реформ, – **Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан.**

Кращі практики місцевого самоврядування та інші видання АМУ доступні в електронному вигляді на сайті АМУ у розділі Бібліотека за посиланням www.auc.org.ua/library

ПРАВЛІННЯ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ РОЗГЛЯНУЛО ПИТАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА БЮДЖЕТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАД

4 лютого у Києві відбулося засідання Правління Асоціації міст України, у якому взяли участь близько 40 міських, селищних, сільських голів, а також представник Голови АМУ в парламенті О.Продан, народні депутати Д.Білоцерковець та Р.Сигорович.

Проводив засідання Голова АМУ, Київський міський голова **В.Кличко**. У вступному слові він окреслив напрямки діяльності Асоціації міст України у 2019 році та привітав нових членів АМУ: «Наша Асоціація збільшується. Сьогодні до неї вступають ще 20 нових членів, з яких 9 – це об'єднані територіальні громади, а три – міста. Також ще дві об'єднаних громади підтверджують своє членство в Асоціації».

Правління АМУ розглянуло проблемні питання у сфері ЖКГ, серед яких - заборгованість комунальних підприємств за енергоносії, що виникла через затримки державних виплат за пільги та субсидії на тарифи ЖКГ. Голова АМУ повідомив, що за даними Держстату, заборгованість державного бюджету за пільги та субсидії у квітні 2017 року становила 35 млрд грн, а у лютому 2018 року – 30 млрд грн. У зв'язку з цим головні розпорядники коштів місцевих бюджетів не могли своєчасно відшкодовувати вартість субсидій та пільг, наданих населенню. Внаслідок цього підприємства почали подавати позовні заяви до місцевих органів соцзахисту щодо стягнення заборгованості за несвоєчасне відшкодування коштів за надані пільги та субсидії. Частина рішень суд ухвалив на користь підприємств, таким чином зобов'язавши органи місцевого самоврядування сплачувати надавачам послуг заборгованість, яка виникла внаслідок несвоєчасного перерахування субвенції з державного бюджету.

«Потенційні втрати місцевих бюджетів за несвоєчасний перерахунок державою субвенції у 2017-2018 роках у разі подачі до суду підприємствами по всій Україні можуть становити близько 7 млрд гривень», - сказав **В.Кличко**.

До проблемних питань відноситься також запровадження роздрібного ринку електроенергії, яке відбувається за рахунок органів місцевого самоврядування. Тому Правління АМУ вирішило звернутись до Голови Верховної Ради України **А.Парубія** та народних депутатів з проханням підтримати законопроект №9406, прийняття якого сприятиме стабілізації фінансово-економічного стану комунальних підприємств та вирішить низку проблемних питань сфери житлово-комунального господарства. Голова АМУ **В.Кличко** відмітив: «Асоціація міст України активно підтримує ухвалення цього законопроекту, оскільки він спрямований на виведення надавачів комунальних послуг з кризового стану та забезпечення їх нормального функціонування. Наслідком ухвалення законопроекту стане змен-

шення надання фінансової підтримки комунальних підприємств з місцевих бюджетів та спрямування вивільнених коштів на більш актуальні потреби громад». Також учасники схвалили рішення про Звернення до Прем'єр-міністра України **В.Гройсмана** щодо визначення постачальника, який буде зобов'язаний постачати комунальним підприємствам електроенергію у нічний час.

Обговорюючи проблеми бюджетного забезпечення громад, Правління АМУ розглянуло питання сплати ПДФО підприємствами не за місцем знаходження підрозділів, а за місцем реєстрації основного підприємства, що призводить до суттєвого недоотримання коштів у місцеві бюджети. Протягом 2018 року посадовці окремих органів місцевого самоврядування обласного та районного рівнів і керівники підприємств цілеспрямовано розбалансовували місцеві бюджети, змінюючи місця реєстрації підприємств.

«За результатами такої перереєстрації керівники підприємств сплачують податок на доходи фізичних осіб до іншого бюджету, в тому числі і посеред бюджетного року. Такі дії негативно впливають на ефективність виконання бюджетного процесу, адже виникає необхідність вносити зміни до місцевих бюджетів у частині зменшення дохідної складової та перегляду обсягів і напрямків видатків», - зазначив Голова АМУ.

Вирішення потребує і питання справедливого розподілу додаткової дотації на освіту та медицину. Виконавчий директор АМУ **О.Слобожан** озвучив позицію Асоціації щодо фінансування цих видатків: «Кошти на освіту та медицину мають надходити напряму до місцевих бюджетів. Наприклад, цього року 45% дотації перерозподілено на обласні бюджети, хоча питома вага видатків на освіту і охорону здоров'я з обласних бюджетів в структурі загального обсягу асигнувань всіх місцевих бюджетів за відповідними галузями складає лише 11%. А для міст обласного значення, які утримують майже 70% цієї інфраструктури, передбачено лише 5% дотації».

Справедливого розподілу потребує і фінансування видатків на утримання та ремонт комунальних доріг. Від 10 до 20% від загальної суми державної субвенції має спрямовуватися на цей напрямок, однак аналіз по регіонах свідчить, що не всі області здійснюють цей розподіл.

На засіданні Правління АМУ було розглянуто питання заборони Уряду на розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на депозитах. Голова АМУ **В.Кличко** повідомив, що рішення

Уряду призведе до втрат місцевих бюджетів: «Зміст ухвалених Постановою змін не узгоджений із нормами Бюджетного кодексу України, який

не обмежує розміщення тимчасово вільних коштів загального фонду місцевих бюджетів на депозитах. Постанова Кабміну є підзаконним нормативно-правовим актом та не може визначати відносини, які регулюються кодексом без належного узгодження з ним. Цією Постановою обмежується законне право органів місцевого самоврядування самостійно розпо-

ряджатися їх власними доходами».

В.Кличко відзначив, що ця заборона призведе до неефективного використання грошей, які раніше накопичилися на середньо- та довгострокові інфраструктурні програми і реалізацію проектів, що співфінансуються з державного та місцевих бюджетів. Місцеві органи влади недоотримують приблизно 1,5 млрд грн відсотків з депозитів.

Результатом обговорення проблем бюджетного забезпечення стало рішення Правління АМУ звернутись до Прем'єр-міністра щодо:

- ♦ забезпечення сплати ПДФО підприємствами за їх місцем знаходження, адже в громадах поширені випадки сплати податків за місцем реєстрації підприємства, що призводить до суттєвого недоотримання коштів у місцеві бюджети;
- ♦ відміни рішення Уряду про заборону розміщувати тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів на депозитах;
- ♦ внесення змін до Бюджетного кодексу України в частині забезпечення фінансування закладів професійно-технічної освіти з обласних бюджетів;
- ♦ визначення джерел погашення витрат органів місцевого самоврядування на виконання судових рішень, прийнятих на користь енергопостачальників через не своєчасне відшкодування державою субвенції на оплату пільг на послуги ЖКГ та субсидії;
- ♦ фінансового забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

Учасники засідання ознайомилися з ініціативою Кам'янської міської ради, яку презентував міський голова **В.Тірон**, щодо створення «Алеї дружби міст України». Також Правління АМУ вирішило звернутись до Парламенту з пропозицією доповнити заходи з відзначення 175-ої річниці від дня народження Іллі Рєпіна у Чугуєві Харківської області.

Представник Голови АМУ в Парламенті **О.Продан** подякувала Асоціації міст України за співпрацю, завдяки якій, зокрема, вдалося виключити з Податкового кодексу норму, що встановлює зменшений розмір плати за землю за земельні ділянки, надані для залізниць у межах смуг відведення або для гірничодобувних підприємств. Народний депутат висловила сподівання на таку ж ефективну співпрацю і в 2019 році.

Усі звернення, схвалені Правлінням АМУ, розміщено на веб-сайті Асоціації www.auc.org.ua у новинах за 13.02.2019.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ПОДІЛИВСЯ ДОСВІДОМ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

14-15 лютого АМУ спільно з Хмельницькою міською радою провели навчальний візит «Формування національної свідомості учнівської молоді як чинник розбудови громадянського суспільства. Досвід роботи управління молоді та спорту Хмельницької міської ради в умовах децентралізації».

Учасниками стали керівники та фахівці департаментів молодіжної політики з 12 міст, а також представники Міністерства молоді та спорту України та Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

Хмельницький міський голова **Олександр Симчишин** відкрив захід та розповів, як міська рада працює з молоддю та розвиває спортивну

інфраструктуру. Так, відкрито комунальний басейн, облаштовано 16 багатофункціональних спортивних майданчиків, ведеться будівництво палацу спорту, а в планах – створення льодового палацу. Міський голова також проінформував учасників про заснування та відкриття міського молодіжного центру, відведення земельної ділянки під Молодіжний парк, де буде облаштовано інфраструктуру для молодіжних масових заходів, а також про заплановане стажування для молоді у Хмельницькій міській раді.

Аналітик АМУ з питань соціального захисту **Назар Миколюк** представив роботу Асоціації міст України у напрямку молодіжної політики. Зокрема, минулого року АМУ провела конкурс «Міста, дружні до дітей», де оцінювалися кращі ідеї та практики у цій сфері. Крім того, Асоціація підписала Меморандум з ЮНІСЕФ щодо впровадження проекту «Громада, дружня до дітей та молоді» і є ключовим партнером Уряду реалізації цієї ініціативи. «Розвиток молоді можливий через синергію бажання місцевої влади та молодіжних ініціативних груп. А для успішного проведення реформ нам потрібне сильне місцеве самоврядування, що співпрацює з активними молодими людьми», – зазначив Н.Миколюк.

Начальник відділу регіональної молодіжної політики Міністерства молоді та спорту України **Марія Карчевич** проінформувала про пріоритети Міністерства на 2019 рік, серед яких підтримка талановитої молоді, здорового способу життя, сприяння зайнятості та розвиток молодіжної інфраструктури. Вона зазначила: «Для роботи з молоддю важливо розуміти, для чого ми працюємо, і куди ми рухаємося, розуміти свою місію. Місія Міністерства – досягнути того, щоб якомога більше молодих людей пов'язували своє майбутнє з Україною».

Консультант дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні **Річард Герц** презентував проект U-report – опитування молоді через СМС або соціальну мережу Twitter, які дозволяють швидко дізнатись думку молоді щодо важливих суспільних питань.

Презентація директора департаменту гуманітарної політики Кам'янець-Подільської міської ради **Альони Куземи**

була присвячена отриманню містом звання «Молодіжна столиця України».

В ході навчального візиту був представлений досвід міської ради з проведення екскурсій для школярів в рамках проекту «Місто – діти – влада». Керуюча справами виконавчого комітету Хмельницької міської ради **Юлія Сабій** розповіла, що під час екскурсії, яка проходить в ігровій формі,

діти знайомляться з історією міста, системою виборів до органів місцевого самоврядування, роботою міського голови та депутатів. Серед школярів обирають «мера», його «заступників» та «секретаря міської ради». Також в рамках проекту «Місто – діти – влада» міська рада організовує різноманітні змагання та брейн-ринги. Нагорода переможцям – подорож до Києва та екскурсія до Верховної Ради України.

Роботі міста щодо розвитку спорту присвятив виступ начальник управління молоді та спорту Хмельницької міської ради **Сергій Ремез**. Він наголосив на тому, що місто розвиває спортивну сферу у трьох напрямках: спорт вищих досягнень, масовий спорт та розбудова спортивної інфраструктури.

Заступник начальника управління молоді та спорту **Олена Мандзій** представила досягнення за останні три роки. Вона відзначила, що саме за цей період активізувалася робота молодіжних організацій, у результаті чого, зокрема, у місті засновано Молодіжний центр.

Голова молодіжної громадської ради Хмельницького **Анастасія Козак** розповіла про історію становлення молодіжної ради, її роботу та співпрацю з іншими подібними дорадчими органами в інших містах.

Завершився перший день візиту оглядом об'єктів спортивної інфраструктури. Учасники відвідали спортивно-культурний центр «Плоскирів», а також комунальний басейн, відкритий на початку 2019 року. Зараз тут планується облаштування зони реабілітації для учасників АТО.

Другий день розпочався зі знайомства учасників з директором комунальної установи «Молодіжний центр» **Владиславом Гребенюком**, який розповів про створення центру та співпрацю молоді із міською радою, завдяки чому вдається реалізовувати цікаві ідеї, розвивати волонтерство та лідерство серед молодих хмельничан. Найближчим часом центр переїде у нове приміщення, будівництво якого вже на завершальній стадії.

Представники міст побували на театралізованій екскурсії, під час якої учні, які займаються акторським мистецтвом, у формі міні-вистави показують розповідають про історію місто.

Наприкінці візиту учасники подякували Асоціації міст України та Хмельницькій міській раді за організацію заходу та обмінялися досвідом впровадження молодіжної політики у своїх громадах.

Презентації та інші матеріали, представлені під час візиту, доступні на сайті АМУ www.auc.org.ua у Новинах за 19.02.2019.

АМУ вітає переможців рейтингу бюджетної прозорості «Кришталі року»

29 січня відбулася церемонія нагородження переможців рейтингу «Кришталі року». Це перша в Україні нагорода за бюджетну прозорість, яка відзначає найкращі міста та громади. Лауреати премії визначаються за 34 критеріями спеціальної методології, у розробці якої брали участь експерти АМУ та проекту ПУЛЬС. Методологія визнана консорціумом міжнародних та українських організацій, які працюють над підвищенням якості урядування і фінансового управління. У церемонії взяв участь Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан.

Нагороди отримали 9 міст та ОТГ у 13 номінаціях:

- ◆ «Кришталі року – місто» - Дрогобич (Львівська область);
- ◆ «Кришталі року – громада» - Баштанська ОТГ (Миколаївська область);
- ◆ Найбільш інноваційні практики бюджетної прозорості в громаді – Скалатська ОТГ (Тернопільська область);
- ◆ Найбільш інноваційні практики бюджетної прозорості в місті – Дрогобич;
- ◆ Найкраще залучення громадян до бюджетного процесу у громаді – Баштанська ОТГ;
- ◆ Найкраще залучення громадян до бюджетного процесу у місті – Суми;
- ◆ Найбільш відкрита бюджетна інформація у громаді – Баштанська ОТГ;
- ◆ Найбільш відкрита бюджетна інформація у місті – Чернівці;
- ◆ Найбільш відкриті видатки – Львів;
- ◆ Найпрозоріші комунальні підприємства – Луцьк;
- ◆ Бюджетні дані, доступні в машиночитному форматі – Вінниця;
- ◆ Найбільш бюджетно-інформативний сайт – Дрогобич;
- ◆ Найкращий бюджет для громадян – Шумська ОТГ (Тернопільська область).

Премія «Кришталі року» та оцінка бюджетної прозорості 2018 року – це партнерська робота USAID через консорціум виконавців програми USAID DOBRE, Представництва ЄС, проекту Уряду Канади ПРОМІС, Фонду Східна Європа, Міжнародного фонду «Відродження», громадського партнерства «За прозорі місцеві бюджети!», а також інших міжнародних організацій і їхніх партнерів. Індекс прозорості місцевих бюджетів та методологія його оцінки розроблено Фондом Східна Європа спільно з Громадським партнерством «За прозорі місцеві бюджети!» у співпраці з Асоціацією міст України за фінансової підтримки ЄС.

КИЇВ

Мобільний додаток для комунікації мешканців будинку

У столиці запрацював новий безкоштовний мобільний додаток – будинковий комунікатор Dah online (Дах). Програма розроблена спеціально для багатоквартирних будинків і має на меті забезпечити мешканцям доступ до інформації про технічні характеристики будівлі, можливість оцінити якість послуг та проконтролювати рух сплачених за них коштів, а також проводити будинкові голосування. Одним словом, цей сервіс дасть можливість усім, хто живе під спільним дахом, налагодити комунікацію і спільно вирішувати багато питань. Нині ініціатива стартує за сприяння Київської міської державної адміністрації у 10 ОСББ столиці. Більше про програму можна дізнатися за посиланням <https://dah-online.com>

Українські міста реалізують енергоефективні проекти за кредити НЕФКО

Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО) наприкінці минулого року надала кредити десяти українським містам на енергомодернізацію та реконструкцію вуличного освітлення для підвищення енергоефективності та енергозбереження. Загальна – сума 117 млн грн. Кошти надані на 5 років під 3% річних.

У цих десяти містах за кошти НЕФКО будуть реалізовані такі проекти: **Тростянець (Сумська область)** – утеплення будівлі лікарні; **Рівне, Тернівка (Дніпропетровська область), Ніжин (Чернігівська область)** – термомодернізація шкіл; **Кривий Ріг (Дніпропетровська область)** – термомодернізація дитячого садка; **Вишневе (Київська область)** – підвищення енергоефективності; **Ужгород, Тернопіль, Олевськ (Житомирська область), Нетішин (Хмельницька область)** – реконструкція вуличного освітлення.

Усі проекти передбачають співфінансування з місцевих бюджетів та супроводження грантовою допомогою.

ЛУЦЬК

Екологічний фонд для вирішення проблем довкілля створено на водоканалі

На комунальному підприємстві «Луцькводоканал» запроваджено механізм залучення коштів на екологічні проекти та охорону навколишнього середовища. Серед таких проектів – очищення каналізаційних мереж, озонування повітря на КНС, покращення умов праці робітників, які працюють у шкідливих умовах, зниження рівня шкідливих викидів та інші заходи, що мають сприяти покращенню екологічної ситуації в місті.

Головний принцип, за яким наповнюється фонд, умовно називається: «забруднювач платить». Тобто будь-яке підприємство чи підприємець несуть фінансову відповідальність за забруднення довкілля та порушення екологічних вимог. Вони сплачують додаткові кошти за послуги КП «Луцькводоканал», які надходять у спеціальний екологічний фонд «Е go2020», а згодом спрямовуються на екологічні заходи. Внески у фонд також можуть робити усі бажаючі. Про заходи екологічного спрямування підприємство інформуватиме громадськість і кожен зможе долучитися до їх реалізації. Перші внески у фонд від підприємства КП «Луцькводоканал» заплановані уже в лютому.

ЖИТОМИР

Оцінити роботу навчального закладу та залишити свій відгук про педагога можна прямо з мобільного телефону

У Житомирі запроваджено сучасну систему оцінки якості роботи навчальних закладів загальної-середньої освіти та дошкільних навчальних закладів. Оцінити послуги можна за такими критеріями: якість навчального матеріалу; відповідальність вчителів; загальна оцінка закладу.

Для того, щоб оцінити обслуговування в закладі слід відсканувати за допомогою смартфона QR-код з наліпки, яка знаходиться у вестибюлі. Всі оцінки з приводу сервісу на сайті Revizion відображаються анонімно, але за власним бажанням можна відключити цю функцію. Контактні дані особи, яка залишила відгук, бачить лише директор школи і лише для того, щоб мати змогу більш детально розібратися в обставинах описаної ситуації та вирішити проблему, яка виникла.

Отже, батьки, просканувавши QR-код, можуть оцінити роботу школи чи садочку, в якому навчається їх дитина. Керівництво, на підставі реальних відгуків щодо якості освіти, отримує можливість покращити роботу навчального закладу.

ВІННИЦЯ

Проїзд у муніципальному транспорті можна оплатити за допомогою SMS

Така послуга стала можливою завдяки початку співпраці Вінницької міської ради з одним з мобільних операторів. У лютому було підписано відповідний Меморандум.

В результаті такого партнерства для вінничан буде впроваджено й інші новітні сервіси, пов'язані із інформуванням мешканців та технологією Mobile ID. Це ще одна інновація за принципом Smart-city – «розумного міста».

«Важливо, що цього року ми плануємо повноцінно запуснути систему електронного квитка у нашому громадському транспорті. А вже зараз у вінничан та гостей міста є можливість безготівкової сплати за проїзд – через SMS або QR-код. Інформаційні технології роблять сучасне життя комфортнішим, тому ми і реалізуємо такі проекти у Вінниці», - зазначив Вінницький міський голова **Сергій Моргунов**.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Кредит ЄБРР на будівництво
сміттепереробного заводу

Хмельницький міський голова **Олександр Симчишин** підписав Угоду з Європейським Банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР) про підготовку кредитного фінансування проекту модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у місті. Угода передбачає отримання 15 млн євро у кредит і грант (безповоротну фінансову допомогу) у розмірі

5 млн євро. Позика ЄБРР, розрахована до 13 років під 6% річних, спрямовуватиметься на рекультивацію діючого полігону, придбання нового обладнання, а також на будівництво сучасного сміттепереробного заводу вартістю приблизно у 600 млн грн. 5 млн євро безповоротної фінансової допомоги планується спрямувати на підготовку регіонального плану управління твердими побутовими відходами та розробку пропозицій щодо корегування методології встановлення тарифів на захоронення і переробку відходів.

ШИРОКІВСЬКА ОТГ ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ

Експериментальний проект з
енергозбереження

10 сучасних вуличних ліхтарів на сонячних батареях встановили у селі Володимирівському Широківської ОТГ в рамках експериментального проекту з енергозбереження загальною вартістю близько 190 тис. грн. Мета програми впровадження альтернативного освітлення у громаді – мінімізувати витрати на енергоносії. Такі ліхтарі не потребують електроенергії та подальших витрат на обслуговування. Зараз експерти оцінюють ефективність роботи батарей у нічний період та фіксують показники дальності і

яскравості освітлення в умовах морозної погоди. Тестування системи відбуватиметься впродовж кількох місяців – за позитивних показників аналогічне альтернативне освітлення буде поступово впроваджено і на інших вулицях громади.

ПОКРОВСЬК ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Місто встановило 15 нових
модульних котелень на твердому
паливі завдяки механізму ЕСКО

Завдяки програмам енергоефективності місто економить бюджетні кошти. Так, у 2018 році установка десяти нових насосів на міському водоканалі дозволила зберегти 3,1 млн грн, а модернізація вуличного освітлення - ще 930 тис. грн.

Нові модульні котельні, встановлені за енергосервісними договорами забезпечують опалення відходами бюджетних установ міста - школи і лікарня – протягом половини опалювального сезону. Покровський міський голова **Руслан Требушкін** розповів: «Тирса, спилані гілки і тому подібні матеріали, які раніше відправлялися на смітник, з 2016 року приносять користь громаді і вже дозволили заощадити більше 4,5 мільйонів гривень. В обслуговуванні нових котелень і виробництві паливних брикетів для них задіяно близько 300 людей, на додачу, ми скорочуємо споживання природного газу, зміцнюючи енергетичну незалежність України».

ДРОГОБИЧ ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Нова туристична мапа із 3D
візуалізацією архітектурних
пам'яток міста

Туристично-інформаційний центр Дрогобича повідомляє, що для дрогобичан та гостей міста розробляється нова туристична мапа. Її особливість полягає у тому, що умовними позначеннями слугуватимуть відображені у 3D форматі туристичні об'єкти міста, наприклад, Дрогобицька Ратуша, Церква Святого Юра, Вілла Б'янки, музей «Дрогобицька» та інші. Карта міститиме необхідну для подорожуючих інформацію – окрім головних туристичних об'єктів та музеїв та ній можна буде знайти гастро-локації. Презентуватися нового туристичного продукту запланована на березень.

ІРПІНЬ КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Нове обладнання для міського
пологового будинку

У 2018 році для Ірпінського пологового будинку було придбано сучасний неонатальний кювез, гінекологічне крісло, ліжко-трансформер для пологів. На це та інше важливе й необхідне обладнання з міського бюджету було виділено понад 1 млн грн. Міська рада планує й надалі оновлювати матеріальну базу медичних закладів громади. Для цього у бюджет 2019 року закладено відповідні витрати та налагоджуються

зв'язки з міжнародними партнерами.

ЯКУШИНЕЦЬКА ОТГ ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Громада будує сонячну станцію

Біля села Зарванці, яке входить до складу громади, на території колишнього глиняного кар'єру буде побудована сонячна електростанція. Наразі виготовляється проектно-кошторисна документація, будівництво розпочнеться у другій половині 2019 року. Проект реалізовуватиметься за рахунок залучення іноземних інвестицій за сприяння «Фонду підтримки будівельної галузі» (Німеччина), з бюджету громади на це не витратиться ані копійки. Сонячна станція потужністю 10 МВт, що належатиме до комунальної власності, забезпечить електроенергією заклади громади. Як зазначив голова Якушинецької ОТГ **Василь Романюк**, спорудження цього стратегічно важливого об'єкту дасть можливість громаді не тільки стати певною мірою енергонеалежною, але й суттєво поповнювати бюджет за рахунок збуту виробленої електроенергії державі по екологічному (зеленому) тарифу.

ЧУГУЇВ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Міський бюджет презентовано
в інфографіці

Чугуївська міська рада видала брошуру про бюджет міста на 2019 рік, яка у зрозумілій графічній формі презентує основні показники річного фінансового плану.

Так, наочно показано, як загальний обсяг бюджету - 344 млн грн - розподіляється за напрямками видатків: освіта, медицина, ЖКГ, соціальна сфера, культура та утримання комунальних підприємств. Також у виданні міститься інформація про джерела доходів бюджету: податки, власні надходження, збори та платежі. У брошурі показано, скільки коштів місто отримує з державного та обласного бюджетів, та сума вилучення до державного бюджету.

У виданні є інформація про результати та реалізовані проекти в рамках міського бюджету Чугуєва у 2018 році.

Викладена у доступній та зручній формі інформація дає жителям міста уявлення про основні напрямки діяльності місцевої влади у 2019 році та робить бюджетний процес більш прозорим та зрозумілим для громади.

ЛИМАНСЬКА ОТГ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Послуги для жителів громади
доступні онлайн

На офіційному сайті Лиманської міської ОТГ запущено в дію сервіс з надання різноманітних послуг жителям громади. Відтепер у розділі «Розумна громада: Е-сервіси» у режимі онлайн можна записатися на прийом до голови громади або надіслати звернення, дізнатися розклад руху транспорту, звернутися за захистом прав споживачів, отримати правову допомогу, роз'яснення щодо субсидій та інших питань соціального захисту, перейти на сайт ЦНАПу та багато іншого.

СЕКЦІЯ АМУ СФОРМУВАЛА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ТА КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА

7-8 лютого у с.Микуличині Яремчанської міської ради працювала Секція АМУ з питань земельних ресурсів та комунального майна. Захід організовано в рамках Проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує АМУ.

У роботі Секції взяли участь 38 учасників з 27 міст, а також заступник Яремчанського міського голови Тарас Клим'юк та представники Держгеокадастру. Модерувала роботу заходу аналітик АМУ з питань земельних ресурсів **Тетяна Медвецька**.

Засідання відкрив Директор проекту «ПУЛЬС» **Ігор Парасюк**, який, зокрема, наголосив: «Земля – це один з основних ресурсів отримання високої доданої вартості, джерело економічного росту. З менеджментом земельних ресурсів, на жаль, є безліч проблем, наприклад: межі близько 70 міст досі не затверджено, громади не мають юрисдикції на землі навіть в ареалах своїх ОТГ, крім земель сільгосппризначення».

Виконавчий директор Івано-Франківського регіонального відділення АМУ **Юрій Стефанчук** вітаючи учасників, сказав: «У період реформ органи місцевого самоврядування повинні використовувати всі наявні ресурси задля ефективного просторового планування та розвитку, і земельні ресурси, містобудування та комунальне майно – не виключення. Підґрунтям для ефективної роботи у цьому напрямку є законодавство, яке було прийнято торік. Робота секцій АМУ дозволяє обговорювати та напрацьовувати нові механізми та підходи до його застосування».

Т.Медвецька ознайомила учасників Секції з новаціями законодавства у земельній сфері, акцентувала на розширенні повноважень органів місцевого самоврядування у сфері управління земельними ресурсами. Аналітик зосередила увагу на положеннях законів «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель с/г призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» №2498-VIII та «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» №2628-VIII.

Учасники заходу сформували пропозиції до законодавства у земельній, містобудівній та комунальній сферах:

- ♦ *внести до Єдиного реєстру речових прав додаткову інформацію про підстави набуття права власності на земельну ділянку (безоплатна приватизація, купівля-продаж тощо) та надати можливість органам місцевого самоврядування внесення цих відомостей та отримання відповідної інформації;*

- ♦ ініціювати зміни до Закону України «Про публічну інформацію», скоротивши терміни оприлюднення проектів рішень, що стосуються приватизації комунального майна;
- ♦ напрацювати механізми запобігання втрата місцевих бюджетів, пов'язаних із введенням в дію нової загальнонаціональної нормативної грошової оцінки земель.

У другий день роботи Секції учасники обговорили зміни у сфері управління комунальним майном та ознайомилися з роботою земельного відділу Яремчанської міської ради та місцевого ЦНАПу.

АМУ ЗАПРОПОНУЄ УРЯДУ ПЛАН ДІЙ З ВКЛЮЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО «ВІДКРИТОГО УРЯДУ»

29 січня у Києві відбувся Круглий стіл «Партнерство «Відкритий уряд»: шляхи посилення ролі органів місцевого самоврядування», організований Асоціацією міст України та Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи (КМРВРЕ) в рамках проекту «Посилення демократії та довіри на місцевому рівні в Україні».

Учасниками заходу стали міські голови та їх заступники, голови ОТГ. У заході взяли участь Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан**, Керівник відділу Департаменту співпраці та зовнішніх відносин КМРВРЕ **Маріте Морас**, радник Міністра Кабінету Міністрів України **Тарас Мельничук**, заступник Голови Державного агентства з питань електронного урядування України **Валерій Бакал**, а також експерти з електронного урядування з Іспанії.

Виконавчий директор АМУ О.Слобожан виступив модератором Сесії «Партнерство «Відкритий уряд» в Україні: від зобов'язань до дій» та розповів, що АМУ спільно з Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи підготували проект дорожньої

карти розвитку електронного урядування. Для цього було проведено опитування фокус-груп, які склалися з представників громад різних рівнів – міст, об'єднаних територіальних громад, селищ та сіл. Документ після аналізу учасниками круглого столу буде направлено до Уряду. О.Слобожан висловив сподівання на плідну співпрацю з Кабміном у напрямку впровадження електронного урядування в Україні: «Сподіваюсь, що ми запропонуємо Уряду конкретний план дій, який ми в

результаті спільно реалізуємо. Завдяки інструментам електронного урядування ми зможемо представити Україну на належному рівні у великій європейській родині».

Експерт Проекту ПУЛЬС **Інна Скляр** презентувала напрацювання АМУ щодо розробки Дорожньої карти розвитку електронного урядування в органах місцевого самоврядування та подальші дії. Так, було проведено опитування щодо використання інструментів е-урядування у роботі органів місцевого самоврядування, у якому взяли участь 320 громад - членів АМУ. На заході відбулося обговорення ролі органів місцевого самоврядування в процесі виконання Національного Плану для України з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» на 2018-2020 роки. Учасники обмінялися досвідом і практиками з відкритого урядування та обговорили нові шляхи залучення жителів громад до діяльності органів місцевої влади, а також підвищення рівня довіри громадян до влади.

РОЗ'ЯСНЮЄ:**АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ*****Як використовувати майно (будівель, споруд) закладів освіти, які не використовуються в освітньому процесі, для інших потреб ОТГ?***

Щодо використання майна закладів освіти на засадах державно-приватного партнерства.

Питання управління майном закладів освіти регулюється статтями 80 та 81 Закону України «Про освіту». Відповідно до частини шостої статті 80 Закону України «Про освіту» майно закладів освіти, яке не використовується в освітньому процесі, може бути вкладом у спільну діяльність або використане відповідно до статті 81 цього Закону. Стаття 81 Закону України «Про освіту» регулює питання державно-приватного партнерства у сфері освіти і науки.

Щодо використання окремих будівель, споруд закладів освіти, які не використовуються в освітньому процесі.

19 січня 2019 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до статті 80 Закону України «Про освіту» щодо забезпечення освітнього процесу належними умовами для праці та здобуття освіти» № 2661-VIII від 20 грудня 2018 року. Цим законом частину четверту статті 80 Закону України «Про освіту» уточнено та викладено у такій редакції:

«4. Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням, крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти та пов'язані із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, з урахуванням визначення органом управління можливості користування державним нерухомим майном в межах законодавства».

Щодо запровадження в закладах освіти, що не використовуються в освітньому процесі, платних послуг.

Зауважуємо, що відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 року № 796, у закладах освіти можуть бути запроваджені платні послуги як у сфері освітньої діяльності, так і інших сферах: наукової та науково-технічної діяльності; міжнародного співробітництва; охорони здоров'я, відпочинку, дозвілля, оздоровлення, туризму, фізичної культури та спорту; побутових послуг, житлово-комунальних та інших послуг.

Чи має орган місцевого самоврядування (не ОТГ) виплачувати зарплату працівникам дошкільних навчальних закладів, якщо районна рада щорічно зменшує освітню субвенцію або взагалі її не надає?

Щодо цільового призначення освітньої субвенції

Відповідно до статті 1032 Бюджетного кодексу України освітня субвенція спрямовується на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників у таких типах навчальних закладів:

- 1) загальноосвітні навчальні заклади усіх ступенів;
- 2) шкільні відділення навчально-виховних комплексів «дошкільний навчальний заклад-загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад - дошкільний навчальний заклад»;
- 3) спеціалізовані школи (школи-інтернати), включаючи школи-інтернати з поглибленим вивченням окремих предметів і курсів для поглибленої підготовки дітей в галузі науки і мистецтв, фізичної культури і спорту, інших галузях, ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою; ліцеї (ліцеї-інтернати); гімназії (гімназії-інтернати); колегіуми (колегіуми-інтернати);
- 4) вечірні (змінні) школи;
- 5) загальноосвітні навчальні заклади для громадян, які потребують соціальної допо-

моги та реабілітації: загальноосвітні школи-інтернати, загальноосвітні санаторні школи-інтернати; спеціальні загальноосвітні школи-інтернати; загальноосвітні навчальні заклади для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дитячі будинки (крім дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей та сімей патронатних вихователів);

6) спеціальні загальноосвітні навчальні заклади для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри;

7) професійно-технічні навчальні заклади державної та комунальної власності в частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти;

8) вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації державної та комунальної власності в частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти.

Таким чином, кошти саме освітньої субвенції не можуть спрямовуватись на оплату праці працівників закладів дошкільної освіти.

Щодо джерел оплати праці працівників закладів дошкільної освіти

Згідно з підпунктом «а» пункту 2 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України видатки на дошкільну освіту можуть здійснюватися з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Таким чином, обов'язком районної ради є утримання закладів дошкільної освіти та здійснення оплати праці їх працівників. Недостатнє фінансування чи відсутність фінансування розглядається як порушення норм бюджетного законодавства.

Щодо продовження дії контракту з керівником закладу охорони здоров'я після передачі закладу охорони здоров'я з державної власності у комунальну з подальшою реорганізацією у комунальне неприбуткове підприємство.

Частиною 13 статті 16 Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я» визначено, що залежно від форми власності заклади охорони здоров'я утворюються та функціонують як державні, комунальні, приватні чи засновані на змішаній формі власності та за організаційно-правовою формою заклади охорони здоров'я комунальної власності можуть утворюватися та функціонувати як комунальні некомерційні підприємства або комунальні установи.

Слід зазначити, що передача з державної у комунальну власність та зміна організаційно-правової форми не є підставою для припинення контракту. Про дострокове припинення контракту сторони можуть домовитися окремо, або припинити його з підстав, вказаних у контракті (статті 104-108 Цивільного кодексу України). Разом з тим, у разі продовження перебування на посаді керівника, доречно внести зміни у контракт в частині даних сторін та їх реквізитів.

Також частинами 8 та 9 Статті 16 Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я» встановлено, що призначення на посаду та звільнення з посади керівника закладу охорони здоров'я здійснюються відповідно до законодавства. Порядком проведення конкурсу на зайняття посади керівника державного, комунального закладу охорони здоров'я та порядок укладання контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1094 передбачено, що керівники державних та комунальних закладів охорони здоров'я призначаються на посаду уповноваженим виконавчим органом управління власника закладу охорони здоров'я на конкурсній основі шляхом укладання з ними контракту на строк від трьох до п'яти років.

Отже Призначення на посаду керівника закладу охорони здоров'я після закінчення строку діючого контракту здійснюються на конкурсній основі.

Увага! Консультацію експертів АМУ можна отримати, надіславши запит у блоці "Консультації" на сайті Асоціації auc.org.ua

*** Досвід європейських міст

Амстердам, Нідерланди

Новаційні стартапи цифрового міста

TransformCity пропонує онлайн платформу та інструменти для залучення жителів до розвитку міста. Програма об'єднує представників місцевих зацікавлених сторін та міську владу для досягнення цілей розвитку та спільної роботи над місцевими проектами.

Як інструмент співпраці цей стартап прагне заохочувати самоорганізацію місцевих громад, допомагаючи реалізовувати цілі розвитку разом з міською владою. Перший пілотний проект цієї платформи успішно реалізований - офісний район Amstel3 перетворено у міський район змішаного використання. Перша фаза платформи була розгорнута в квітні 2018

року, а пізніше був розроблений навчальний пакет, щоб допомогти громаді та владі тісніше співпрацювати між собою та оптимізувати робочий процес. TransformCity отримала глобальний інтерес і готується працювати зі стартапами та проектами в інших містах як на національному, так і на міжнародному рівні.

Програма **WASTED** заохочує громадян до сортування побутових відходів, створюючи стимули

у вигляді сміттевої «валюти». Кожний пакет з розділеного сміття перетворюється на цифрові бали, за які можна отримати знижки у магазинах-партнерах та на підприємствах.

Громадянам, які зареєструвалися на сайті, компанія надає «Стартап комплект», що включає 12 сміткових мішків та інформаційний буклет з докладними порадами щодо сортування сміття. Користувачі сайту мають завантажити зображення своїх мішків для сміття через QR-код, розміщений на місцевих контейнерах. Потім вони отримують цифрові монети, які можна обміняти на товари або подарунки в певних магазинах в міському районі Норд. WASTED була запущена в Амстердамі як стартап за підтримки міського фонду розвитку. Компанія-розробник з 2015 року співпрацює з урядом Нідерландів, впроваджуючи експериментальну освітню програму для школярів та дорослих про важливість повторного використання відходів. Нині ведеться активна робота з муніципалітетом Амстердама з метою розширення проекту спочатку на весь район Норд, а потім на усе місто.

Програма **KORPL** має на меті спростити доступ до послуг з догляду та підтримки. Сервіс допомагає громадянам, які потребують догляду, є самотніми або бідними, знаходити допомогу від офіційної організації у своїй місцевості. Стартап розробив

програмне забезпечення для об'єднання попиту і пропозиції у сфері соціальних послуг. Програма доступна у вигляді мобільного додатку для смартфонів та просто на вулицях Амстердама через спеціальні кіоски KORPL.

Сервіс дає можливість ознайомитися з конкретними послугами та організаціями, які відповідають певним вимогам та знаходяться поруч з

місцем проживання. Після того, як громадянин визначить організацію, від якої він хоче отримати допомогу, її представники зможуть зв'язатися з ним. Сервіс працює в Амстердамському районі Centre.

За матеріалами сайту <https://cities-today.com>

Мілан, Італія**Місто для людей, а не для автомобілів**

Мілан за кілька років зміг перетворитися з перевантаженого авто міста з поганою екологією на місце, де зручно жити.

На початку 2000-х Мілан був на межі екологічної катастрофи - за рівнем забрудненості повітря він займав третє місце в Європі, а за кількістю автотранспорту лідирував серед міст-мільйонників континенту.

Лише за кілька років місту вдалося майже удвічі покращити свої позиції у «зеленому» рейтингу, автомобілів на центральних вулицях стало менше на 31%, кількість ДТП зменшилася на 26%, знизився також і рівень автомобілізації.

Мілан – це головний економічний центр Італії, в якому проживає 1,35 млн людей, і населення постійно зростає. Офіційні межі міста вже давно «розмиті», щодня на роботу в Мілан приїждять тисячі людей з усієї агломерації. Як місту вдалося зменшити затори та виправити ситуацію з екологією?

Обмеження в'їзду в центр міста

Головним заходом стало запровадження плати за в'їзд у центр та повна заборона на в'їзд особистого транспорту у деякі зони міста.

Мілан має кільцеве планування і, відповідно, три головні кільцеві автодороги. Платна зона С починається в середині центрального кола. Потрапити туди можна через 43 проїзди, на кожному з яких встановлено камери, що фіксують всі авто, що заїжджають та виїжджають. Плата справляється у будні дні з 7.30 до 19.30, у вихідні та на свята в'їзд залишився вільним.

Для жителів міста передбачено певні пільги – перші 40 в'їздів безкоштовно, далі – 2 євро за кожний в'їзд. Водії інших авто платять по 5 євро.

До Мілана платний в'їзд до центру міста вводили Лондон та Стокгольм, але у жодному місті ще не запроваджено платний в'їзд у центр у поєднанні з повною заборонаю неекологічних авто. У Мілані у центр міста не можуть потрапити машини з двигунами Euro 0, 1, 2, 3, дизельні авто і транспорт, довший 7,5 м.

Результатом таких жорстких заходів стало зниження рівня викидів вуглецю на 35%, збільшення на 10% вільних місць для парковки, зменшення трафіка на 28%.

Так у 2012 році місто збило більше 30 млн євро завдяки платному в'їзду у центр. З них 15 млн витрачено на покращення системи громадського транспорту, 4 млн – на розвиток міського велопрокату, 11 млн – на покриття витрат, пов'язаних з

контролюванням оплати та програмне забезпечення.

Пішохідні зони

У 2012 році у Мілані було близько 400 тис. м² пішохідних вулиць, через п'ять років їх площа збільшилася на 43 тис. м², головним чином, у центрі міста. Наприклад, навколо замка Сфорца та парка Семпіоне створено зону без авто площею 15 тис. м². Нині усі го-

ловні пам'ятки міста та історичні райони пов'язані пішохідними зонами і влада планує продовжити їх за межі центру.

Обмеження швидкості руху

Для запровадження обмеження швидкісного режиму Мілан був розділений на дві зони: Zone 30, спеціальна зона у густонаселених районах, де переважає житлова забудова, і Citta 30, широка зона, де швидкість руху обмежена до 30 км/год на вулицях, що не мають стратегічного значення для руху транспорту (стандартний швидкісний режим у Мілані – 50 км/год).

У 2019 році Zone 30 розширена з метою стимулювання городян пересідати на велосипеди, щоб зменшити трафік та покращити безпеку руху.

Розвинений громадський транспорт

У Мілані діє розгалужена трамвайна мережа – більше двадцяти маршрутів забезпечують транспортний зв'язок центру з околицями. Історично склалося так, що більшість трамвайних колій прокладено автомобільними шляхами. Через це трамваї разом з особистим транспортом стояли у заторах.

Завдяки введенню заборони для авто виїжджати на колії та синхронізації світлофornoї системи вдалося суттєво покращити ситуацію. Проектування безпечних зупинок допомогло знизити кількість ДТП – раніше двері трамваю відкривалися прямо на проїзду частину. Нині переважна більшість зупинок обладнана острівцями безпеки.

Важливе значення має приміська електричка, яка охоплює 75% промислових зон. Нею користуються 54% жителів міста та позаміських територій. Створення пересадочних вузлів громадського транспорту, які поєднали 12 ліній приміської залізниці та 4 лінії метро, дозволило обслуговувати 1 млн пасажирів щоденно.

Мілан розвиває й метрополітен. Зараз у місті працює чотири гілки загальною довжиною 92 км. До 2022 року планується повністю добудувати лінію М4 – 15 км, 21 станція. Передбачається, що поїзди будуть автоматичними без машиністів – такі вже ходять по лінії М5. Нова гілка буде здатна перевозити 24 тис. пасажирів у годину, а також зв'яже місто з аеропортом Лінате.

Транспорт загального користування

За оцінками деяких фахівців, Мілан створив кращу систему шерінга транспорту в світі. Сьогодні містом їздять більше 3000 шерінгових авто (30% з них – електромобілі), близько 4700 шерінгових велосипедів з паркуванням на док-станціях та 1200 велосипедів, які не вимагають такої парковки, 1000 шерінгових скутерів (100 з них електричні). А кілька місяців тому у місті з'явився прокат електросамокатів.

Як показує опитування, 12% жителів Мілана вже вирішили відмовитися від використання особистого транспорту, а 8% зроблять це у найближчому майбутньому.

Велосипедизація

За останні шість років у Мілані збудували більше 70 км нових велодоріжок, а до 2024 року їх стане більше на 250 км. Важливо, що нові доріжки будуть відокремлені від тротуарів та проїзної частини дороги, тобто авто не зможуть запаркуватися на ній, а пішохід завдяки рельєфу не сплутає її з тротуаром.

Щодня жителі Мілана здійснюють 12 тисяч поїздок на прокатних велосипедах.

За матеріалами сайту <https://www.citylab.com>

Залучення громадян – основа успіху муніципального управління, - Голова Маківської ОТГ А.Кушнір

АКТУАЛЬНА ТЕМА

28 січня 2019 року у столиці Норвегії Осло відбувся Норвезько-український бізнес форум, організований Норвезько-Українською торговою палатою за підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії у партнерстві з Oslo Metropolitan University (OsloMet) та Посольством України в Норвегії. Серед партнерів заходу, зокрема, Асоціація міст України та Норвезька асоціація місцевих і регіональних влад KS.

У Форумі взяла участь українська урядова делегація на чолі з Прем'єр-міністром України Володимиром Гройсманом.

Голова Маківської ОТГ (Хмельницька область), член Правління АМУ - голова Палати селищних та сільських громад і їх об'єднань Анатолій Кушнір, який відвідав Норвегію у складі делегації Асоціації міст України, поділився враженнями від поїздки

Що відбувалося на форумі? Чому він був присвячений і що Вас особисто вразило?

Учасники обговорювали впровадження реформ та налагодження бізнес-клімату в Україні, а також шляхи посилення економічного діалогу між Україною та Норвегією.

Під час Форуму відбулася дуже важлива подія - зустріч Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана та Прем'єр-міністра Норвегії Ерни Солберг. В результаті глави урядів підписали угоди, які передбачають надходження в Україну норвезьких інвестицій в обсязі 1,5 млрд дол., зокрема, у відновлювальну енергетику.

Одна з двох пленарних сесій була присвячена інвестиційній привабливості України. Приємно вразило, що

модератори та учасники, які ділилися практичним досвідом реалізації проектів в Україні, відзначали покращення останніми роками умов для ведення бізнесу. Наша країна і справді стала відкритішою для інвестицій, оскільки пропонує механізми захисту прав та інтересів інвесторів. Для європейців дуже велике значення мають безпечність та ефективність інвестування в українську економіку.

Хочу окремо відмітити щирість та доброзичливість норвежців. Вони усі – і високопосадовці, і бізнесмени, і прості студенти - були відкриті до спілкування, охоче відповідали на запитання та цікавилися Україною.

Якій темі була присвячена дискусійна панель, в якій Ви брали участь?

На цій дискусійній панелі обговорювалися виклики, з якими стикається місцеве самоврядування, працюючи у напрямку забезпечення сталого розвитку, а також питання залучення громадян, громадянського суспільства та бізнесу до місцевого розвитку. Представники місцевих влад і недержавного сектору ділились досвідом та кращими практиками, обговорювали, як і навіщо залучати громадян та робити місцеве самоврядування більш відкритим до співпраці. Модерувала дискусію Еліта Цакулє, директор Департаменту міжнародних проектів Норвезької асоціації місцевих і регіональних влад KS. У виступі я презентував український досвід залучення громади до управління містом, зокрема досвід Києва. Також я розповів про налагодження співпраці муніципалітету та громадськості у Маківській ОТГ.

Маріанна Борген, мер Осло, презентувала досвід норвезької столиці, яка взяла курс на створення міста, дружнього до дітей. Адже, якщо середовище буде сприятливим для дітей, то воно буде таким й для всіх жителів. Цю ідею добре візуалізовано в анімаційному ролику, в якому показано, як місто готується зустрічати свого нового жителя Тіма, який лише за кілька місяців має народитися. Така спрямованість на потреби гро-

мадян, такий рівень довіри вражає! Це саме те, що хотілося б побудувати в Україні...

Які зустрічі провела делегація АМУ в рамках візиту?

Перш за все хочу зупинитися на зустрічі із представниками Норвезької асоціації місцевих і регіональних влад KS. Ця організація вже багато років є партнером Асоціації міст України. Так, наприкінці минулого року завершився трирічний проект «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні», який АМУ реалізувала спільно з KS у співпраці з Норвезьким інститутом міських і регіональних досліджень NIBR. Фінансову допомогу надавало Міністерство закордонних справ Норвегії.

З норвезькими колегами ми обговорили результати та подальші перспективи децентралізації в Україні. До речі, вони вважають цю реформу однією з найуспішніших серед проведених в Україні. Також ми розповіли про нинішні проблеми місцевого самоврядування, зокрема, про виклики, пов'язані із певною недосконалістю українських механізмів розподілу коштів, отримання дотацій за системою горизонтального вирівнювання тощо.

У Ратуші Осло ми мали можливість продовжити спілкування з мером Маріанною Борген. Вона розповіла про місто і власний досвід на посаді керівника муніципалітету.

У столиці Норвегії мене особисто вразили дві речі. По-перше, у номері готелю, де ми жили, не передбачено пляшок з водою, тобто воду можна пити прямо з-під крана. Пані Борген запевнила, що це дійсно так, адже останніми роками місто чимало зробило для очищення і утримання в порядку річки Фьорд. Вода у міську мережу надходить з розташованого у горах водосховища, до якого обмежений доступ. При цьому небезпечні хімікати для очищення води не застосовуються. Тому жителі міста отримують з водопроводу питну воду. Окрім того, замість доків у центрі міста облаштовано пляжі, і тепер вся берегова лінія у межах міста відкрита і доступна. Колишні промислові райони стали улюбленим місцем дозвілля городян – і це не може не вражати.

Друга річ, на яку звернув увагу, – це тротуари, які залишаються чистими навіть у снігову погоду. Як пояснила пані мер, у найбільш завантажених місцях влаштовано електричний підігрів пішохідних зон, який працює, в тому числі, і за рахунок відновлювальної енергетики.

Місто Осло, в якому проживає 600 тисяч людей, має річний бюджет у 8 мільярдів євро, і тому може сміливо впроваджувати важливі для комфорту громадян проекти.

У міській Ратуші нам вдалося відвідати надзвичайно красиве місце – урочисту залу, де відбувається вручення Нобелівської премії миру. У 50-х роках минулого століття майже вся Норвегія долучилася до будівництва, яке було символом миру після трагічних подій Другої світової війни. Зала оформлена оригіналами картин відомого норвезького художника Едварда Мунка і залишає незабутні враження.

Який досвід Норвегії потрібно, на Вашу думку, впроваджувати українському місцевому самоврядуванню?

В першу чергу, заслуговує на повагу норвезька відкритість, яка виявляється на усіх рівнях влади – від центральної до місцевої. Це те, що необхідно побудувати в Україні, щоб мати можливість успішно реалізовувати проекти розвитку і разом змінювати середовище, в якому ми живемо. Публічно-приватне партнерство, громадський бюджет, інші форми співпраці з громадою та залучення громадян до процесу управління – це першочергові завдання для українських муніципалітетів на найближчий час.

У Маківській ОТГ ми вже впроваджуємо практику партнерства, наприклад, облаштовуючи громадські об'єкти спільними зусиллями – місцева влада надає матеріали, а громадяни виконують необхідні роботи. Таким чином вдається, в тому числі, і зберігати зроблене, адже коли люди вклали хоч частинку своєї праці в, скажімо, дитячий майданчик, то і беруть його, і не дадуть знищувати іншим.

Наступне, що хочу підкреслити, - це важливість культурних обмінів. Перед нами зараз відкритий весь світ, і достатньо лише вивчити іноземну мову, щоб долучитися до його надбань. Тож я наполягаю, що всі молоді люди в обов'язковому порядку мають володіти англійською, німецькою або іншою мовою, щоб мати можливість вивчати досвід та практики інших держав в усіх сферах, і усвідомлено втілювати ці ідеї в Україні.

Я переконаний, що ми обов'язково досягнемо успіху у побудові міцної, сильної держави, що стоятиме на ґрунті ефективних громад.

Публікація підготовлена за матеріалами регіонального консультанта АМУ з комунікацій у Хмельницькій області Анни Сірої.